YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (toinen jaosto)

11 päivänä heinäkuuta 2005 *

Asiassa T-40/04,

Emma Bonino, kotipaikka Rooma (Italia),

Marco Cappato, kotipaikka Vedano al Lambro (Italia),

Gianfranco Dell'Alba, kotipaikka Livorno (Italia),

Benedetto Della Vedova, kotipaikka Tirano (Italia),

Olivier Depuis, kotipaikka Rooma,

Marco Pannella, kotipaikka Rooma,

Maurizio Turco, kotipaikka Pulsano (Italia), ja

Emma Boninon Lista, kotipaikka Rooma,

edustajinaan asianajajat G. Vandersanden ja L. Levi,

kantajina,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

vastaan

Euroopan parlamentti, asiamiehinään H. Krück, N. Lorenz ja D. Moore, prosessiosoite Luxemburgissa,

ja

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään M. Sims ja I. Díez Parra,

vastaajina,

jossa vaaditaan Euroopan tason poliittisia puolueita ja niiden rahoitusta koskevista säännöistä 4 päivänä marraskuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2004/2003 (EUVL L 297, s. 1) kumoamista,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. Pirrung sekä tuomarit N. J. Forwood ja S. Papasavvas,

kirjaaja: H. Jung,

on antanut seuraavan

määräyksen

Asiaa koskevat oikeussäännöt ja asian tausta

1 Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto antoivat 4.11.2003 asetuksen (EY) N:o 2004/2003 Euroopan tason poliittisia puolueita ja niiden rahoitusta koskevista säännöistä (EUVL L 297, s. 1; jäljempänä riidanalainen asetus). Tämä asetus annettiin EY 191 artiklan toisen kohdan nojalla, jonka mukaan "neuvosto vahvistaa [EY] 251 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen Euroopan tasolla toimivia poliittisia puolueita ja erityisesti niiden rahoitusta koskevat säännöt".

2 Riidanalaisen asetuksen 2–5 artiklassa säädetään seuraavaa:

"*2 artikla*

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

1. 'poliittisella puolueella' kansalaisten muodostamaa ryhmittymää,

— joka pyrkii poliittisiin päämääriin ja

— joka on tunnustettu tai perustettu vähintään yhden jäsenvaltion oikeusjärjestyksen mukaisesti;

2. 'poliittisten puolueiden liitolla' organisoitunutta yhteistyötä vähintään kahden poliittisen puolueen välillä;

3. 'Euroopan tason poliittisella puolueella' poliittista puoluetta tai poliittisten puolueiden liittoa, joka täyttää 3 artiklassa tarkoitetut ehdot.

3 artikla

Ehdot

Euroopan tason poliittisen puolueen on täytettävä seuraavat ehdot:

a) se on oikeushenkilö siinä jäsenvaltiossa, jossa sen kotipaikka sijaitsee;

b) se on edustettuna Euroopan parlamentissa tai kansallisissa parlamenteissa tai alueparlamenteissa tai alueneuvostoissa vähintään yhdessä neljäsosassa jäsenvaltioista, tai

se on saanut edellisissä Euroopan parlamentin vaaleissa vähintään kolme prosenttia kussakin valtiossa annetuista äänistä vähintään yhdessä neljäsosassa jäsenvaltioista;

c) se kunnioittaa puolueohjelmassaan ja toiminnassaan Euroopan unionin perusperiaatteita eli vapauden, demokratian, ihmisoikeuksien ja perusoikeuksien kunnioittamisen sekä oikeusvaltion periaatetta;

d) se on osallistunut Euroopan parlamentin vaaleihin tai ilmaissut aikomuksensa tehdä näin.

4 artikla

Rahoitusta koskeva hakemus

1. Saadakseen rahoitusta Euroopan unionin yleisestä talousarviosta Euroopan tason poliittisen puolueen on jätettävä vuosittain asiaa koskeva hakemus Euroopan parlamentille.

Euroopan parlamentti päättää asiasta kolmen kuukauden kuluessa sekä hyväksyy vastaavat määrärahat ja hallinnoi niitä.

2. Ensimmäisen hakemuksen liitteenä on oltava seuraavat asiakirjat:

a) asiakirjat, jotka osoittavat, että hakija täyttää 3 artiklassa tarkoitetut edellytykset;

b) poliittinen ohjelma, josta käyvät ilmi Euroopan tason poliittisen puolueen tavoitteet;

c) säännöt, joissa määritellään erityisesti elimet, jotka vastaavat poliittisesta johdosta ja talouden hallinnosta, sekä elimet tai luonnolliset henkilöt, joilla on oikeus toimia laillisena edustajana kussakin asianomaisessa jäsenvaltiossa, erityisesti kiinteän ja irtaimen omaisuuden hankkimiseksi tai luovuttamiseksi, sekä esiintyä kantajana ja vastaajana oikeudenkäynneissä.

3. Kaikki 2 kohdassa tarkoitettuja asiakirjoja ja etenkin jo esitettyä poliittista ohjelmaa tai sääntöjä koskevat muutokset on ilmoitettava Euroopan parlamentille kahden kuukauden kuluessa. Jollei ilmoitusta tehdä, rahoitus keskeytetään.

5 artikla

Tarkistaminen

1. Euroopan parlamentti tarkistaa säännöllisesti, täyttävätkö Euroopan tason poliittiset puolueet edelleen 3 artiklan a ja b alakohdassa tarkoitetut ehdot.

2. Euroopan parlamentti voi jäsentensä neljäsosan, joka edustaa vähintään kolmea Euroopan parlamentissa edustettuna olevaa poliittista ryhmää, pyynnöstä jäsentensä enemmistöllä tehtävällä päätöksellä tarkistaa, että Euroopan tason poliittinen puolue täyttää edelleen 3 artiklan c alakohdassa tarkoitetun ehdon.

Ennen tällaisen tarkistuksen toteuttamista Euroopan parlamentti kuulee asianomaisen Euroopan tason poliittisen puolueen edustajia ja pyytää riippumattomista henkilöistä muodostuvaa komiteaa antamaan asiasta lausunnon kohtuullisen ajan kuluessa.

Tämä komitea muodostuu kolmesta jäsenestä. Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio nimeävät kukin yhden jäsenen. Euroopan parlamentti huolehtii komitean sihteeripalveluista ja rahoituksesta.

3. Jos Euroopan parlamentti toteaa, että jokin 3 artiklan a, b ja c alakohdassa tarkoitetuista edellytyksistä ei enää täyty, ei kyseistä puoluetta, joka ei siten enää ole Euroopan tason poliittinen puolue, enää rahoiteta tämän asetuksen nojalla."

3 Riidanalaisen asetuksen seuraavat artiklat koskevat rahoituslähteitä ja Euroopan tason poliittisten puolueiden rahoitukseen liittyviä velvollisuuksia (6 artikla), kieltoa käyttää yhteisön rahoitusta muiden, etenkin kansallisten poliittisten puolueiden rahoittamiseen (7 artikla) ja niiden menojen luonnetta, joihin Euroopan unionin yleisestä talousarviosta maksettavia määrärahoja voidaan käyttää (8 artikla). Sen 9 artiklassa annetaan muun muassa määrärahojen toteuttamista ja rahoituksen valvontaa koskevat budjettisäännöt. Sen 10 artiklassa säädetään perusteesta, jonka mukaan määrärahat jaetaan Euroopan tason poliittisten puolueiden kesken.

4 Riidanalaisen asetuksen 13 artiklassa, jonka otsikko on "voimaantulo ja soveltaminen", säädetään seuraavaa:

"Tämä asetus tulee voimaan kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä.*

Edellä 4–10 artiklaa sovelletaan hetkestä, jolloin kesäkuussa 2004 järjestettävien Euroopan parlamentin vaalien jälkeen pidettävä ensimmäinen istunto julistetaan alkaneeksi."

5 Euroopan parlamentin kesäkuussa 2004 pidettyjen vaalien jälkeinen ensimmäinen istunto pidettiin 20.7.2004.

Oikeudenkäynti ja asianosaisten vaatimukset

6 Kantajat nostivat 6.2.2004 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen toimittamallaan kannekirjelmällä nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

7 Parlamentti ja neuvosto ovat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 7.4. ja 30.4.2004 toimittamillaan erillisillä asiakirjoilla esittäneet ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdan nojalla oikeudenkäyntiväitteitä.

8 Kantajat ovat 16.6.2004 esittäneet näitä oikeudenkäyntiväitteitä koskevat huomautuksensa.

9 Euroopan parlamentti ja neuvosto vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— jättää kanteen tutkittavaksi ottamatta

— velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

10 Vastaajien esittämiä oikeudenkäyntiväitteitä koskevissa huomautuksissaan kantajat vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää vaatimukset, joiden mukaan kanne on jätettävä tutkittavaksi ottamatta

— määrää, että pääasian käsittelyä jatketaan

— velvoittaa vastaajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

11 Vastaajat ovat esittäneet EY 230 artiklan neljänteen kohtaan perustuvan väitteen prosessinedellytysten puuttumisesta. Parlamentti katsoo lisäksi, ettei kantajana oleva poliittinen puolue, Emma Boninon Lista, ole noudattanut työjärjestyksen 44 artiklan 5 kohdassa määrättyjä ehdottomia vaatimuksia.

12 Aluksi on tutkittava, täyttävätkö kantajat EY 230 artiklan neljännessä kohdassa määrätyt tutkittavaksi ottamisen edellytykset.

Asianosaisten lausumat

Vastaajien lausumat

13 Parlamentti ja neuvosto katsovat pääasiallisesti, ettei riidanalainen asetus koske kantajia suoraan eikä erikseen. Neuvosto väittää lisäksi, ettei riidanalainen asetus ole EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettu kannekelpoinen toimi.

— Kannekelpoisen toimen luonne

14 Neuvosto toteaa ensiksikin, ettei riidanalainen asetus ole "naamioitu" päätös vaan että sillä on kaikki sellaisen yleisesti sovellettavan toimen ominaispiirteet, jota sovelletaan yleisesti ja abstraktisti objektiivisesti määritellyissä tilanteissa. Tällaisesta toimesta ei voida EY 230 artiklan neljännen kohdan mukaan nostaa kannetta. Neuvosto ei sulje pois sitä mahdollisuutta, etteikö yleisestikin sovellettava toimi voisi tietyissä olosuhteissa koskea suoraan ja erikseen luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, vaikka se muiden oikeussubjektien kannalta olisikin yleisesti sovellettava lainsäädäntötoimi. Se korostaa kuitenkin, ettei nyt esillä olevassa asiassa ole tällaisia erityisiä olosuhteita.

15 Parlamentti täsmentää, että riidanalaisen asetuksen ja erityisesti sen 2–5 artiklan EY 249 artiklan toiseen kohtaan perustuvaa välitöntä sovellettavuutta ei pidä sekoittaa EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettuun suoraan koskemiseen. Sitä, että kanne olisi otettava tutkittavaksi, ei voida päätellä EY 249 artiklan toisesta kohdasta tai riidanalaisen asetuksen välittömästä sovellettavuudesta.

— Toimi ei koske suoraan kantajia

16 Siitä, ettei toimi koske suoraan kantajia, parlamentti ja neuvosto toteavat ensinnäkin, etteivät kantajat, tai ainakaan kaikki heistä, ole riidanalaisessa asetuksessa tarkoitettuja oikeussubjekteja.

17 Neuvosto ja parlamentti toteavat kantajina olevista kansanedustajista, että riidanalainen asetus koskee riidanalaisen asetuksen 2 artiklassa tarkoitettuja Euroopan tason poliittisia puolueita, jotka muodostuvat joko kansalaisten muodostamista tyypillisistä ryhmittymistä tai kahden tai useamman tällaisen ryhmittymän organisoituneesta yhteistyöstä. Koska kantajina olevat kansanedustajat ovat edustamistaan puolueista erillisiä luonnollisia henkilöitä, riidanalainen asetus ei koske heitä suoraan. Parlamentti lisää, että mahdollinen välillinen koskeminen, joka perustuisi siihen, että ne kansalliset poliittiset puolueet, joiden jäseniä kantajina olevat kansanedustajat ovat, suljetaan riidanalaisella asetuksella yhteisön rahoituksen ulkopuolelle, ei riitä täyttämään EY 230 artiklan toisessa kohdassa asetettuja vaatimuksia. Se huomauttaa lisäksi, ettei kannekirjelmässä selitetä, miksi kantajina olevien kansanedustajien olisi katsottava muodostavan Euroopan tason poliittisen puolueen.

18 Parlamentti täsmentää lisäksi, että niiden kansallisten puolueiden mahdollinen sulkeminen yhteisön rahoituksen ulkopuolelle, joihin kantajina olevat kansan-

edustajat kuuluvat, ei vaikuta niihin olosuhteisiin, joissa nämä hoitavat mandaattiaan, koska heidän työnsä rahoitus varmistetaan muulla sääntelyllä, muun muassa parlamentin edustajien kuluja ja korvauksia koskevalla sääntelyllä sekä budjettimomentilla 3701.

19 Parlamentti toteaa Emma Boninon Listasta, ettei sekään ole riidanalaisessa asetuksessa tarkoitettu oikeussubjekti. Koska tuo asetus koskee vain sen 2 artiklassa tarkoitettuja Euroopan tason poliittisia puolueita, tämä sääntely ei koske suoraan Emma Boninon Listaa, joka on kansallinen poliittinen puolue, joka ei täytä Euroopan tason poliittisen puolueen aseman saantiedellytyksiä.

20 Toiseksi parlamentti väittää, että riidanalaisen asetuksen 2 ja 3 artiklalla, joissa vahvistetaan ne edellytykset, jotka Euroopan tason poliittisen puolueen on täytettävä, ei ole ollut oikeusvaikutuksia ennen saman asetuksen 4–10 artiklan voimaantuloa, sillä noilla säännöksillä säännellään muun muassa yhteisön rahoituksen myöntämistä, Euroopan tason poliittisten puolueiden oikeuksia ja velvollisuuksia ja edellytyksiä, joiden täyttyessä myönnetty rahoitus lopetetaan. Riidanalaisen asetuksen 13 artiklan mukaan 4–10 artiklaa piti soveltaa vasta 20.7.2004 lähtien. Kanteen nostamishetkellä, minkä mukaan sen tutkittavaksi ottaminen määräytyy, riidanalainen asetus ei siis vielä ollut vaikuttanut kantajien oikeudelliseen asemaan. Neuvosto yhtyy parlamentin esittämiin lausumiin.

21 Kolmanneksi neuvosto väittää, että riidanalainen asetus edellyttää, että parlamentti toteuttaa täytäntöönpanotoimenpiteitä. Se toteaa yhtäältä, ettei rahoitusta myönnetä tai evätä automaattisesti, vaan sitä haluavan poliittisen puolueen on sitä haettava. Toisaalta se toteaa, että riidanalaisen asetuksen eri kohdissa säädetään, että parlamentilla on harkintavalta riidanalaisen asetuksen täytäntöönpanossa.

— Toimi ei koske kantajia erikseen

22 Vastaajina olevat toimielimet katsovat ensiksikin, että riidanalainen asetus koskee kantajia yksinomaan niiden objektiivisten perusteiden osalta, joita sovelletaan jokaiseen poliittiseen ryhmittymään. Se koskee kantajia täsmälleen samalla tavoin kuin kaikkia muitakin oikeussubjekteja.

23 Toiseksi vastaajina olevat toimielimet katsovat, etteivät kantajat kuulu sellaisten henkilöiden suljettuun piiriin, joita riidanalainen asetus koskee. Kantajina olevista kansanedustajista neuvosto huomauttaa, että ajankohtana, jona riidanalainen asetus tuli kokonaisuudessaan soveltamiskelpoiseksi (20.7.2004), mandaatit, jotka heillä oli kanteen nostamisajankohtana, olivat päättymässä. Parlamentti toteaa tältä osin, että parlamentin koostumus voi vaihdella vaalikaudesta toiseen ja jopa sen aikana. Parlamentti huomauttaa Emma Boninon Listasta lisäksi, että parlamentin koostumus voi puolueiden osalta muuttua myös vaalikaudesta toiseen. Se toteaa lisäksi, että riidanalainen asetus voi koskea sellaisiakin poliittisia puolueita, jotka eivät ole edustettuina parlamentissa, vaikka tätä ryhmää ei voidakaan mitenkään yksilöidä.

24 Neuvosto katsoo kolmanneksi, ettei riidanalaisella asetuksella yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-309/89, Codorníu vastaan neuvosto, 18.5.1994 antamassa tuomiossa (Kok. 1994, s. I-1853, Kok. Ep. XV, s. I-177) toteamin tavoin vaaranneta kantajien erityisiä oikeuksia.

25 Neljänneksi parlamentti kiistää kantajien väitteen, jonka mukaan toimi koskee viimeksi mainittuja erikseen sen vuoksi, että he olivat osallistuneet lainsäädäntömenettelyyn, jonka päätteeksi riidanalainen asetus annettiin, ja että he olivat koko ajan ilmaisseet vastustavansa annettavaa sääntelyä.

26 Parlamentti huomauttaa lopuksi, ettei riidanalainen asetus koske erikseen kyseisiä kantajina olevia kansanedustajia, koska se ei koske heitä suoraan.

— Tosiasiallinen oikeussuoja

27 Parlamentti katsoo, että kantajina olevat kansanedustajat saavat riittävän oikeussuojan, sillä he voivat aikanaan käyttää tavanomaisia muutoksenhakukeinoja niitä toimia vastaan, jotka parlamentti toteuttaa täytäntöönpannakseen riidanalaisen asetuksen. Se väittää lisäksi, että nyt esillä oleva asia eroaa asiasta 294/83, Les Verts vastaan parlamentti, jossa yhteisöjen tuomioistuin antoi tuomion 23.4.1986 (Kok. 1986, s. 1339, Kok. Ep. VIII, s. 551), siinä suhteessa, että Euroopan tason poliittisten puolueiden rahoitusta koskevia riidanalaisen asetuksen säännöksiä alettiin soveltaa vasta Euroopan parlamentin kesäkuussa 2004 pidettyjen vaalien jälkeen. Näin ollen olemassa ei ole sellaista syrjinnän vaaraa, joka olisi verrattavissa tuossa tuomiossa kyseessä olleessa asiassa ilmenneeseen vaaraan.

Kantajien lausumat

28 Kantajat katsovat, että riidanalaisen asetuksen on katsottava edellä mainitussa asiassa Les Verts vastaan parlamentti annetun tuomion nojalla koskevan heitä suoraan ja erikseen. Heidän mukaansa tosiasiallinen ja oikeudellinen tilanne vastaa pääasiallisesti sitä tilannetta, josta tuossa tuomiossa oli kyse.

— Riidanalaisen asetuksen luonne

29 Kantajien mukaan riidanalainen asetus on EY 230 artiklassa tarkoitettu kannekelpoinen toimi. Kantajat lisäävät tähän, että vaikka oletettaisiinkin riidanalaisen asetuksen soveltamisalan olevan yleinen, se koskee samanaikaisesti suoraan ja erikseen tiettyjä yksilöitä, näiden joukossa kantajia.

— Toimi koskee kantajia suoraan

30 Aluksi kantajat väittävät, että riidanalainen asetus on toimi, joka on "sellaisenaan täydellinen", jonka täytäntöönpanemiseksi jäsenvaltioiden ei tarvitse toteuttaa minkäänlaisia täytäntöönpanotoimia ja jolla sen soveltamisesta huolehtiville toimielimille ei jätetä minkäänlaista harkintavaltaa. Heidän mukaansa riidanalaisen asetuksen 3 artiklassa olevat rajoittavat perusteet aiheuttavat sen, ettei Emma Boninon Listaa voida pitää Euroopan tason poliittisena puolueena, ja näin ollen sen, ettei se voi saada yhteisön rahoitusta. Tämä kantajina olevien kansanedustajien puolueen sulkeminen pois koskee myös sen edustajia, sillä jos Emma Boninon Lista heikkenee suhteessa muihin yhteisön rahoitusta saaviin poliittisiin ryhmittymiin, he eivät voi enää esiintyä samalla tavoin ja samoin keinoin valitsijoille.

31 Sen osalta, että toimi koskee kantajia suoraan riidanalaisen asetuksen 3 artiklan perusteella, kantajat kiistävät vastaajien lausumat, jotka koskevat tuon asetuksen 4–10 artiklan myöhempää voimaantuloa. He lisäävät, että nämä lausumat ovat vaikutuksettomia, sillä riidanalaisen asetuksen taloudelliset vaikutukset olivat jo

varmoja ja ennustettavissa kanteen nostamishetkellä. He eivät myöskään olisi voineet odottaa riidanalaisen asetuksen 4–10 artiklan voimaantuloa ylittämättä kanteen nostamiselle EY 230 artiklan viidennessä kohdassa asetettua määräaikaa.

32 Lopuksi kantajat kiistävät väitteen, jonka mukaan Emma Boninon Lista ja kantajina olevat kansanedustajat eivät ole riidanalaisessa asetuksessa tarkoitettuja oikeussubjekteja. Se, että toimi koskee Emma Boninon Listaa, perustuu — samoin kuin edellä mainitussa asiassa Codorníu vastaan neuvosto annetussa tuomiossa — siihen, että se on suljettu pois riidanalaisen asetuksen mukaisten rahoituksensaajien joukosta, ja tästä aiheutuvaan syrjivään kohteluun. Se, että toimi koskee suoraan kantajina olevia kansanedustajia, perustuu siihen, että toimi koskee suoraan Emma Boninon Listaa, johon heidät on merkitty.

— Toimi koskee kantajia erikseen

33 Kantajat väittävät, että riidanalainen asetus koskee heitä erikseen kolmesta syystä. Ensinnäkin kantajina olevat kansanedustajat ovat riidanalaisen asetuksen antamista edeltävässä lainsäädäntömenettelyssä ilmaisseet vastustavansa tuon asetuksen sisältöä. Toiseksi Emma Boninon Lista on yksilöitävissä ja parlamentti oli yksilöinyt sen sellaiseksi kansalliseksi poliittiseksi puolueeksi, joka on suljettava kaiken yhteisön rahoituksen ulkopuolelle. Kolmanneksi riidanalainen asetus ei ole objektiivisia perusteita sisältävä toimi, koska sen 3 artiklassa asetetuilla edellytyksillä loukataan sellaisia yhteisön oikeuden perustavanlaatuisia periaatteita kuin syrjintäkiellon ja demokratian periaatteita sekä suhteellisuusperiaatetta ja rikotaan EY 191 artiklaa sekä Nizzan päätösasiakirjaan liitettyä julistusta nro 11. Kantajat väittävät, että riidanalaisesta asetuksesta aiheutuu heille huomattavaa vahinkoa, sillä se asettaa heidät muita poliittisia puolueita epäsuotuisampaan asemaan. He päättelevät tästä, että heillä on edellä mainitussa asiassa Codorníu vastaan neuvosto annetussa tuomiossa todetuin tavoin katsottava olevan yksilöllinen oikeussuojan tarve.

— Tosiasiallisen oikeussuojan puuttuminen

34 Kantajat katsovat, että ainoa oikeussuojakeino nyt esillä olevassa asiassa on se, että riidanalaisesta asetuksesta nostetaan suora kanne. Riidanalaisen asetuksen täytäntöönpano ei heidän mukaansa vaadi minkäänlaisia kansallisia täytäntöönpanotoimia, joten kannetta ei voida panna vireille kansallisessa tuomioistuimessa eikä tuossa yhteydessä ole siis mahdollista esittää oikeudenkäyntiväitettä. Nyt esillä oleva asia eroaa näin ollen yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-263/02 P, komissio vastaan Jégo-Quéré, 1.4.2004 (Kok. 2004, s. I-3425) ja asiassa C-50/00 P, Unión de Pequeños Agricultores vastaan neuvosto, 25.7.2002 (Kok. 2002, s. I-6677) antamista tuomioista.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

35 Työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi, jos joku osapuolista sitä hakemuksella pyytää, ratkaista oikeudenkäyntiväitteen käsittelemättä itse pääasiaa. Saman artiklan 3 kohdan mukaan hakemuksen jatkokäsittely on suullinen, jollei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätä toisin. Nyt esillä olevassa asiassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että asiakirjoista saadaan riittävä selvitys, minkä vuoksi suullista käsittelyä ei ole tarpeen järjestää.

36 EY 230 artiklan neljännen kohdan mukaan luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi nostaa kanteen päätöksestä, joka siitä huolimatta, että se on annettu asetuksena, koskee tätä henkilöä suoraan ja erikseen.

37 Aluksi on muistutettava, että tietyissä olosuhteissa asetuksen kaltainen yleisesti sovellettava toimi voi koskea erikseen tiettyjä asianomaisia oikeussubjekteja (asia

C-358/89, Extramet Industrie v. neuvosto, tuomio 16.5.1991, Kok. 1991, s. I-2501, 13 kohta ja em. asia Codorníu v. neuvosto, tuomion 19 kohta). Tuollaisissa olosuhteissa asetus voi olla EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettu kannekelpoinen toimi.

38 Tästä syystä on ensin tutkittava, koskeeko riidanalainen asetus suoraan kantajia.

Koskeeko riidanalainen asetus suoraan kantajia?

39 Tältä osin on muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 230 artiklan neljännen kohdan mukainen edellytys siitä, että toimen on koskettava luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä suoraan, edellyttää sitä, että sillä on välittömiä vaikutuksia yksityisen oikeusasemaan ja ettei se jätä niille, joille se on osoitettu ja joiden tehtävänä on sen täytäntöönpano, ollenkaan harkintavaltaa, koska täytäntöönpano on luonteeltaan puhtaasti automaattista ja se perustuu yksinomaan yhteisön lainsäädäntöön eikä muita välittäviä sääntöjä sovelleta (ks. mm. asia C-404/96 P, Glencore Grain v. komissio, tuomio 5.5.1998, Kok. 1998, s. I-2435, 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

40 Kun tutkitaan, täyttyvätkö nämä edellytykset nyt esillä olevassa asiassa, Emma Boninon Listan asema on erotettava kantajina olevien kansanedustajien asemasta.

— Emma Boninon Listan asema

41 Ensiksi on päätettävä, mikä vaikutus riidanalaisella asetuksella on Emma Boninon Listan oikeusasemaan.

42 Parlamentti kiistää tältä osin pääasiallisesti sen, että tämän kantajan jättäminen yhteisön rahoituksen ulkopuolelle olisi seurausta riidanalaisesta asetuksesta. Koska Emma Boninon Listalla ei ole Euroopan tason poliittisen puolueen asemaa eikä se näin ollen ole saanut rahoitusta ennen riidanalaisen asetuksen antamista eikä sen jälkeen, vaikutuksia tuon puolueen oikeusasemaan ei ole.

43 On kuitenkin syytä todeta, että menettelyllä, jolla luodaan vain osaa poliittisista ryhmittymistä hyödyttävä edullinen oikeusasema siten, että muut ryhmittymät jäävät sen ulkopuolelle, saatetaan vaikuttaa poliittisten puolueiden yhdenvertaisiin mahdollisuuksiin. Nyt esillä olevassa asiassa huomioon otettava oikeudellinen vaikutus on näin ollen se, että Emma Boninon Listalle ei ole annettu Euroopan tason poliittisen puolueen asemaa ja että se näin ollen on suljettu yhteisön rahoituksen ulkopuolelle, yhdessä sen seikan kanssa, että tiettyjen sen poliittisten kilpailijoiden osalta on näin menetelty. Parlamentin lausuma, jonka mukaan riidanalainen asetus ei vaikuta Emma Boninon Listan oikeusasemaan, on näin ollen hylättävä.

44 Toiseksi on tutkittava, muodostaako se, että riidanalaisen asetuksen 4–10 artiklan soveltamista lykättiin 20.7.2004 asti, jolloin pidettiin kesäkuun 2004 parlamenttivaalien jälkeinen ensimmäinen istunto, esteen sille, että tuo asetus koskisi suoraan Emma Boninon Listaa, kuten parlamentti ja neuvosto väittävät.

45 Vastaajat muistuttavat perustellusti, että kumoamiskanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset on arvioitava kanteen nostamisajankohtana (asia 50/84, Bensider v. komissio, tuomio 27.11.1984, Kok. 1984, s. 3991, 8 kohta ja asia T-131/99, Shaw ja Falla v. komissio, tuomio 21.3.2002, Kok. 2002, s. II-2023, 29 kohta).

46 Se seikka, että toimen vaikutukset toteutuvat vasta tuossa samassa toimessa määrättynä myöhempänä ajankohtana, ei kuitenkaan estä sitä, että se voi koskea suoraan yksityishenkilöä.

47 Koska kantajilla on velvollisuus nostaa kanne EY 230 artiklan viidennessä kohdassa asetetussa määräajassa, muunlaisesta tulkinnasta seuraisi, että toimen toteuttanut toimielin voisi estää yksityishenkilöä nostamasta EY 230 artiklan neljänteen kohtaan perustuvaa suoraa kannetta lykkäämällä toistaiseksi sellaisen säännöksen voimaantulopäivää, joka saattaa suoraan vahingoittaa asianomaisen oikeusasemaa.

48 Koska lainsäätäjä on nyt esillä olevassa asiassa säätänyt, että riidanalaisen asetuksen 4–10 artiklaa sovelletaan täsmällisestä ajankohdasta lähtien eikä näiden säännösten soveltamista ole asetettu riippuvaiseksi epävarmoista tapahtumista, niiden soveltamisen lykkääminen ei millään tavoin vaikuta siihen, koskeeko toimi Emma Boninon Listaa. Tähän on syytä lisätä, ettei sekään asianhaara, että ne mandaatit, joiden haltijoita kantajina olevat kansanedustajat olivat kannetta nostaessaan, olivat päättyneet, kun riidanalaisen asetuksen 4–10 artiklaa alettiin soveltaa, estä sitä, että asetus koskisi suoraan Emma Boninon Listaa, sillä tämä ei millään tavoin riipu siitä, ovatko sitä edustavat kansanedustajat läsnä parlamentissa, tai siitä, keitä he ovat, koska riidanalaisen asetuksen 3 artiklassa ei edellytetä, että poliittinen puolue on tai ei ole edustettuna tässä toimielimessä.

49 Kolmanneksi se seikka, että rahoituksen myöntäminen riippuu siitä, onko sitä haettu, ei tee mahdottomaksi sitä, että asetus koskisi suoraan Emma Boninon Listaa, koska tällaisen hakemuksen tekeminen riippuu yksinomaan tämän puolueen tahdosta (ks. vastaavasti em. asia Les Verts v. parlamentti, 11 ja 31 kohta).

50 Neljänneksi on tutkittava, jätetäänkö riidanalaisessa asetuksessa sen täytäntöönpanosta huolehtivalle parlamentille harkintavaltaa.

51 Kun riidanalaisen asetuksen 2–4 artiklaa luetaan yhdessä, voidaan havaita, että mikä tahansa saman asetuksen 3 artiklassa asetetut ehdot täyttävä poliittinen puolue tai

poliittisten puolueiden liitto voi saada rahoitusta yhteisön budjetista. A contrario on syytä päätellä, että sellaiset poliittiset ryhmittymät, jotka eivät täytä riidanalaisen asetuksen 2 ja 3 artiklassa asetettuja edellytyksiä, jäävät sen ulkopuolelle. Tätä tulkintaa tukee riidanalaisen asetuksen 5 artiklan 3 kohta, jossa todetaan, että jos parlamentti toteaa, että jokin 3 artiklan a, b tai c alakohdassa tarkoitetuista edellytyksistä ei enää täyty, "ei kyseistä puoluetta, joka ei siten enää ole Euroopan tason poliittinen puolue", enää rahoiteta kyseisen asetuksen nojalla. Poliittisia puolueita ei nimittäin voida rahoittaa yhteisön budjetista ilman rahoittamisen mahdollistavaa oikeudellista perustetta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa lisäksi, että riidanalaisen asetuksen 3 artiklan a, b ja d alakohdassa asetetut perusteet on muotoiltu siten, ettei niillä jätetä parlamentille harkintavaltaa.

52 Kyseisten perusteiden mukaan tehdyn, rahoituksen myöntävän tai sen epäävän päätöksen sisältö kuuluu siis sidottuun harkintavaltaan, koska tämä päätös on luonteeltaan puhtaasti automaattinen ja koska se on tehty yksinomaan riidanalaisen asetuksen perusteella muita välissä olevia sääntöjä soveltamatta.

53 Nyt esillä olevassa asiassa kannekirjelmässä esitetyistä lyhykäisistä maininnoista ilmenee, ettei Emma Boninon Listalla Italian oikeuden perusteella ole oikeushenkilöllisyyttä ja ettei se täytä riidanalaisen asetuksen 3 artiklan b alakohdassa säädettyjä edustuksellisuusedellytyksiä. Kantajat väittävät, että tämä puolue on näin ollen suljettu rahoituksen ulkopuolelle riidanalaisen asetuksen 3 artiklan a ja b alakohdasta ilmenevillä perusteilla.

54 Tästä seuraa, että riidanalainen asetus koskee suoraan Emma Boninon Listaa.

— Kantajina olevien kansanedustajien asema

55 Kantajina olevat kansanedustajat väittävät, että se, myönnetäänkö heidän puolueelleen rahoitusta vai evätäänkö se, vaikuttaa välittömästi niihin olosuhteisiin, joissa he hoitavat mandaattiaan.

56 Tältä osin on ensiksi todettava, että vaikka ei voidakaan pitää mahdottomana, että jonkin poliittisen puolueen rahoitustilanteella saattaa olla seurausvaikutuksia sen jäsenistöön kuuluvien kansanedustajien mandaattien hoitamiseen, tämä ei kuitenkaan muuta sitä seikkaa, että jollekin kilpailevalle poliittiselle ryhmittymälle mahdollisesti myönnetyn ja kantajina olevien kansanedustajien puolueelta evätyn rahoituksen taloudellisia seurauksia on pidettävä välillisinä. Välitön taloudellinen vaikutus kohdistuu poliittisen ryhmittymän eikä sen listalta valittujen kansanedustajien tilanteeseen. Nämä taloudelliset seuraukset eivät kohdistu kantajina olevien kansanedustajien oikeusasemaan, vaan yksinomaan heidän tosiasialliseen asemaansa (ks. yhdistetyt asiat T-172/98, T-175/98–T-177/98, Salamander ym. v. parlamentti ja neuvosto, tuomio 27.6.2000, Kok. 2000, s. II-2487, 62 kohta).

57 Toiseksi on todettava, ettei yhtäkään riidanalaisen asetuksen säännöstä voida suoraan soveltaa kansanedustajiin. Riidanalaisella asetuksella säädetty oikeuksien ja velvollisuuksien kokonaisuus koskee vain poliittisia puolueita, poliittisten puolueiden liittoja, Euroopan tason poliittisia puolueita ja parlamenttia, neuvostoa, komissiota sekä tilintarkastustuomioistuinta. Riidanalaisen asetuksen säännökset eivät koske suoraan mandaattiin sidoksissa olevia oikeuksia, kansanedustajien palkkiota eikä kansanedustajan ja sen puolueen välistä suhdetta, jonka jäsen hän on, siitä riippumatta, kuuluuko tämä kansallinen puolue poliittisten puolueiden liittoon tai onko sille annettu riidanalaisessa asetuksessa tarkoitetun Euroopan tason poliittisen puolueen asema.

58 Tästä seuraa, ettei riidanalainen asetus koske suoraan kantajina olevia kansanedustajia.

59 Näin ollen on enää tutkittava vain se, koskeeko se erikseen Emma Boninon Listaa.

Koskeeko riidanalainen asetus erikseen Emma Boninon Listaa?

60 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan edellytyksenä sille, että riitautettu päätös koskisi erikseen sellaista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolle sitä ei ole osoitettu, on se, että sen on vaikutettava tämän henkilön oikeusasemaan hänelle tunnusomaisten erityispiirteiden tai sellaisen tosiasiallisen tilanteen takia, jonka perusteella hän erottuu kaikista muista ja hänet voidaan yksilöidä samalla tavalla kuin se, jolle päätös on osoitettu (ks. em. asia Unión de Pequeños Agricultores v. neuvosto, tuomion 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

61 Kuten parlamentti ja neuvosto ovat perustellusti todenneet, riidanalaista asetusta sovelletaan objektiivisesti määritellyissä tilanteissa ja siitä aiheutuu oikeusvaikutuksia yleisesti ja abstraktisti määritellyille henkilöryhmille. Erityisesti ne ehdot, jotka yhteisön rahoitusta haluavan poliittisen puolueen on täytettävä, on muotoiltu yleisellä tavalla ja siten, että niitä voidaan soveltaa mihin tahansa poliittiseen ryhmittymään, joka kuuluu riidanalaisen asetuksen soveltamisalaan.

62 Tässä suhteessa on ensinnäkin täsmennettävä, ettei Emma Boninon Lista kuulu sellaisten henkilöiden muodostamaan suljettuun piiriin, jota riidanalainen asetus koskisi. Vaikka onkin totta, että parlamentissa (viides lainsäädäntökausi) edustettuina olevien puolueiden määrä oli kanteen nostamishetkellä rajoitettu, tämä ei kuitenkaan muuta sitä seikkaa, että kaikkia asian kannalta merkityksellisiä säännöksiä, toisin sanoen säännöksiä, jotka vaikuttivat Emma Boninon Listan oikeusasemaan, ei voitu soveltaa ennen 20.7.2004. Näin ollen parlamentissa (viides lainsäädäntökausi) edustettuina olleet poliittiset puolueet eivät asian tutkittavaksi ottamista tarkasteltaessa ole tämä asian kannalta merkityksellinen viiteryhmä.

63 Viiteryhmään kuuluvat kaikki sellaiset poliittiset ryhmittymät, joita riidanalainen asetus saattaa koskea suoraan, toisin sanoen muun muassa kaikki sellaiset poliittiset puolueet, jotka ovat osallistuneet Euroopan parlamenttivaaleihin tai jotka ovat ilmaisseet osallistumisaikomuksensa. Tämä ryhmä ei kuitenkaan ole oikeuskäytännössä tarkoitettu suljettu piiri. Riidanalaisen asetuksen ei voida katsoa koskevan erikseen Emma Boninon Listaa sen seikan perusteella, että kesäkuussa 2004 Euroopan parlamenttivaaleihin osallistuneiden poliittisten puolueiden lukumäärä tai identiteetti on mahdollista tietää. Vaikka tällainen yksilöinti olisikin vielä mahdollista tehdä vuoden 2004 vaalien osalta, sitä ei selvästikään voida tehdä tulevissa vaaleissa. Toisaalta se, että on mahdollista jollakin tarkkuudella määritellä tiettyjen sellaisten henkilöiden lukumäärä, joita asia koskee, tai jopa yksilöidä nämä henkilöt, vaikka tällaista mahdollisuutta ei muiden osalta olisikaan, ei mitenkään riitä siihen, että toimenpide koskisi kantajaa erikseen (ks. vastaavasti asia 123/77; UNICME v. neuvosto, tuomio 16.3.1978, Kok. 1978, s. 845, 16 kohta; asia 45/81, Moksel v. komissio, tuomio 25.3.1982, Kok. 1982, s. 1129, 17 kohta ja asia C-451/98, Antillean Rice Mills v. neuvosto, tuomio 22.11.2001, s. I-8949, 52 kohta).

64 Toiseksi on todettava, ettei Emma Boninon Lista ole tuonut esille sellaisia sille tunnusomaisia erityispiirteitä tai tosiasiallista tilannetta, jonka perusteella se erottuisi kaikista niistä poliittisista puolueista, joita riidanalainen asetus koskee ja jotka olisivat verrattavissa edellä mainitussa asiassa Codorníu vastaan neuvosto annetussa tuomiossa ratkaisevina pidettyihin piirteisiin tai tilanteeseen.

65 Vaikka riidanalainen asetus saattaakin vaikuttaa kantajien oikeuksiin, on todettava, että se vaikuttaa muihinkin poliittisiin puolueisiin täysin samalla tavoin. Edellä mainitussa asiassa Codorníu vastaan neuvosto annetussa tuomiossa sitä vastoin kanteen kohteena olleesta sääntelystä olisi seurannut, ettei tuon asian kantaja olisi voinut käyttää rekisteröityä tavaramerkkiä, jota se kuitenkin oli käyttänyt Espanjassa vuodesta 1924 lähtien. Nyt esillä olevassa asiassa ei voida havaita tähän verrattavissa olevia asianhaaroja.

66 Niistä vaikutuksista, joita riidanalaisella asetuksella saattaa olla Emma Boninon Listan tosiasialliseen tilanteeseen, on todettava, että Euroopan tason poliittisille puolueille myönnettävä rahoitus voi tietenkin aiheuttaa kielteisiä seurauksia kantajana olevalle puolueelle antamalla rahallisia etuuksia sen kilpailijoille erityisesti

vaalitaistelun aikana. Tämä Euroopan tason poliittiselle puolueelle asetetut edellytykset täyttäville poliittisille ryhmittymille annettu etu vaikuttaa kuitenkin kaikkiin kilpaileviin poliittisiin ryhmittymiin, jotka suljetaan tämän aseman ulkopuolelle objektiivisesti määritettyjen perusteiden nojalla. Kantaja ei ole tuonut esille sellaisia asianhaaroja, joiden nojalla riidanalaisen asetuksen voitaisiin katsoa koskevan sitä erikseen suhteessa muihin asianomaisiin poliittisiin puolueisiin.

67 Kolmanneksi on hylättävä Emma Boninon Listan väite, jonka mukaan riidanalaisessa asetuksessa ei ole annettu rahoituksen epäämisen perusteena olevia objektiivisia perusteita, vaan sen demokraattisia oikeuksia loukkaavia syrjiviä perusteita.

68 Vaikka lainsäätäjä tiesikin, että määrätyt poliittiset ryhmittymät, kuten Emma Boninon Lista, suljettaisiin pois näillä perusteilla, tämä ei kuitenkaan muuta sitä seikkaa, että nämä perusteet on muotoiltu abstraktisti ja yleisesti, joten niitä voidaan nykyisin ja tulevaisuudessa soveltaa määrittelemättömään määrään poliittisia ryhmittymiä. Joka tapauksessa asiassa ei ole tuotu esille sellaisia asianhaaroja, jotka osoittaisivat, että lainsäätäjä tarkoitti nimenomaisesti Emma Boninon Listaa ja että halu sulkea se rahoituksen ulkopuolelle oli määräävä syy niille perusteille, jotka annettiin määriteltäessä käsitettä "Euroopan tason poliittinen puolue ".

69 Kantaja muistuttaa neljänneksi oikeuskäytännössä todetun, että luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön selvä osallistuminen riidanalaisen toimenpiteen toteuttamista edeltävään menettelyyn voi antaa sille asiavaltuuden (asia 26/76, Metro v. komissio, tuomio 25.10.1977, Kok. 1977, s. 1875, Kok. Ep. III, s. 459, 13 kohta; asia 11/82, Piraiki-Patraiki ym. v. komissio, tuomio 17.1.1985, Kok. 1985, s. 207, 28 kohta; asia 264/82, Timex v. neuvosto ja komissio, tuomio 20.3.1985, Kok. 1985, s. 849, Kok. Ep. VIII, s. 121, 14–16 kohta; asia 169/84, COFAZ ym. v. komissio, tuomio 28.1.1986, s. 391, Kok. Ep. VIII, s. 439, 23 ja 25–28 kohta ja asia C-152/88, Sofrimport v. komissio, tuomio 26.6.1990, Kok. 1990, s. I-2477, 11 ja 12 kohta).

70 On syytä todeta, että pelkästään toimenpiteen antamista edeltäviin neuvotteluihin osallistuminen ei anna yksittäistä asiavaltuutta (ks. vastaavasti asia 72/74, Union syndicale ym. v. neuvosto, tuomio 18.3.1975, Kok. 1975, s. 401, 19 kohta). Vaikka yhdistyksen, jonka tarkoituksena on jäsentensä intressien edistäminen, "neuvottelijan" asema saattaakin mahdollisesti riittää siihen, että toimenpiteen katsotaan koskevan erikseen tällaista kantajaa (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat 67/85, 68/85 ja 70/85, Van der Kooy ym. v. komissio, tuomio 2.2.1988, Kok. 1988, s. 219, Kok. Ep. IX, s. 307, 21 kohta ja asia C-313/90, CIRFS ym. v. komissio, tuomio 24.3.1993, Kok. 1993, s. I-1125, Kok. Ep. XIV, s. I-95, 29 ja 30 kohta), tätä oikeuskäytäntöä ei sovelleta lainsäädäntötoimenpiteeseen silloin kun siinä oikeudellisessa perustassa, jonka nojalla se on annettu, ei säädetä yksityishenkilöiden osallistumisesta (asia C-10/95 P, Asocarne v. neuvosto, määräys 23.11.1995, Kok. 1995, s. I-4149, 39 ja 40 kohta). Jos olemassa ei ole sellaisia erityisiä menettelyjä, joilla yksityishenkilöt liitettäisiin kyseisten päätösten tekemiseen, täytäntöönpanoon ja seurantaan, pelkkä kantelun tekeminen ja tämän jälkeen mahdollisesti tapahtuva kirjeenvaihto komission kanssa ei voi antaa kantajalle EY 230 artiklassa tarkoitettua asiavaltuutta (asia T-585/93, Greenpeace ym. v. komissio, määräys 9.8.1995, Kok. 1995, s. II-2205, 56, 62 ja 63 kohta; määräys on pysytetty voimassa yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-321/95 P, Greenpeace ym. v. komissio, 2.4.1998 antamalla tuomiolla, Kok. 1998, s. I-1651).

71 Nyt esillä olevassa asiassa on ensiksikin muistutettava, että poliittisen puolueen jäseninä olevien kansanedustajien tilanne on erotettava itse puolueen tilanteesta. Kansanedustajien osallistuminen lainsäädäntömenettelyyn ei voi antaa asiavaltuutta Emma Boninon Listalle etenkään sen vuoksi, että — kuten tämän tuomion 58 kohdasta ilmenee — riidanalainen asetus ei koske suoraan kantajina olevia kansanedustajia.

72 Tämän jälkeen on syytä todeta, että kantaja ei ole tuonut esille yhtään sellaista menettelysäännöstä, jossa vaadittaisiin, että poliittisten puolueiden on ehdottomasti osallistuttava riidanalaisen asetuksen antamista edeltäneeseen menettelyyn, ja jonka nojalla Emma Boninon Listalla saattaisi olla asiavaltuus. Se ei myöskään ole esittänyt tosiseikkoja, jotka osoittaisivat, että se oli saavuttanut lainsäätäjän keskustelukumppanin aseman. Pelkästään se seikka, että se oli lainsäädäntömenettelyn aikana vastustanut aiotun lainsäädäntötoimen sisältöä, tai se, että se oli lähettänyt komission puheenjohtajalle osoitetun kirjeen, jossa Emma Boninon Listan seitsemän kansanedustajaa olivat ilmaisseet olevansa eri mieltä riidanalaista asetusta koskevasta esityksestä, ei voi antaa Emma Boninon Listalle EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettua asiavaltuutta.

73 Viidenneksi on todettava, että — kuten parlamentti perustellusti toteaa — nyt käsiteltävänä olevan tapauksen tosiseikat eroavat edellä mainitussa asiassa Les Verts vastaan parlamentti annetun tuomion taustalla olevista tosiseikoista. Tuo asia koski nimittäin vuoden 1984 parlamenttivaaleja edeltävän poliittisten ryhmittymien tiedotuskampanjan rahoittamiseen tarkoitettujen julkisten varojen jaon epäyhdenmukaisuutta. Riidanalaiset rahoituspäätökset koskivat kaikkia poliittisia ryhmittymiä, vaikka niille niissä varattu rahoitus vaihteli sen mukaan, olivatko ne edustettuina vuoden 1979 edustajakokouksessa. Edustetut ryhmittymät olivat osallistuneet päätöksentekoon, joka koski sekä heidän omaa rahoitustaan että niiden kilpailevien ryhmittymien rahoitusta, jotka eivät olleet edustettuina. Yhteisöjen tuomioistuin vastasi myöntävästi kysymykseen siitä, koskivatko riidanalaiset päätökset erikseen sellaista poliittista ryhmittymää, joka ei ollut edustettuna mutta joka saattoi asettaa ehdokkaita vuoden 1984 vaaleissa. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että näkemys, jonka mukaan riidanalainen toimi koski erikseen ainoastaan edustettuja ryhmittymiä, loisi oikeusturvan osalta epäyhdenvertaisuutta, koska niiden ryhmittymien, jotka eivät olleet edustettuina, olisi ollut mahdotonta riitauttaa vaalikampanjaan tarkoitettujen määrärahojen jakoa ennen vaaleja.

74 Nyt esillä olevassa asiassa ei ole olemassa tämän tyyppistä epäyhdenvertaisuutta, koska riidanalaisella asetuksella pyritään sääntelemään yleisesti ja ilman ajallisia rajoituksia Euroopan tason poliittisten puolueiden rahoitusta ja koska sitä näin ollen on tarkoitus soveltaa samalla tavoin kaikkiin poliittisiin ryhmittymiin.

75 Edellä esitetystä seuraa, ettei riidanalainen asetus koske erikseen Emma Boninon Listaa.

76 Näin ollen yhdelläkään kantajista ei ole EY 230 artiklan neljännen kohdan nojalla vaadittavaa asiavaltuutta.

77 On vielä lisättävä, ettei tätä arviointia voida asettaa kyseenalaiseksi sillä, ettei tosiasiallista oikeussuojaa mahdollisesti ole olemassa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa yhteisöjen tuomioistuimen katsoneen, että oikeussuojajärjestelmää ei voida tulkita siten, että yhteisöjen tuomioistuimissa voidaan nostaa suora kumoamiskanne, jos, sen jälkeen kun viimeksi mainittu on konkreettisesti tutkinut kansalliset menettelysäännöt, voidaan näyttää toteen, ettei yksityishenkilön ole niiden mukaan mahdollista nostaa kannetta riitauttaakseen riidanalaisen yhteisön toimenpiteen pätevyyden (em. asia Union de Pequeños Agricultores v. neuvosto, tuomion 43 kohta). Yhteisöjen tuomioistuin lisäsi tähän, että perustamissopimuksella luodun laillisuusvalvontajärjestelmän mukaan luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi nostaa kanteen asetuksesta ainoastaan, jos se koskee häntä sekä suoraan että erikseen. Se täsmensi vielä, että vaikka tätä viimeksi mainittua edellytystä onkin tulkittava tosiasiallista oikeussuojaa koskevan periaatteen valossa ottaen huomioon eri tekijät, joiden perusteella kantaja voidaan yksilöidä, tällaisen tulkinnan perusteella kyseistä edellytystä, josta määrätään nimenomaisesti perustamissopimuksessa, ei voida poistaa ilman, että ylitettäisiin yhteisöjen tuomioistuimille perustamissopimuksella myönnetty toimivalta (em. asia Union de Pequeños Agricultores v. neuvosto, tuomion 44 kohta).

78 On totta, että tässä tapauksessa asiaa ei voida saattaa kansallisen tuomioistuimen käsiteltäväksi, koska riidanalaisen asetuksen panevat täytäntöön yksinomaan yhteisön toimielimet. Ei kuitenkaan voida pitää mahdottomana, että yhteisöjen tuomioistuimet saattavat valvoa riidanalaisen asetuksen laillisuutta sen soveltamiseksi toteutettujen muiden sellaisten toimenpiteiden yhteydessä, joita parlamentti toteuttaa myöntäessään tai evätessään poliittisen ryhmittymän hakemaa rahoitusta. Kun edellä mainitussa asiassa Union de Pequeños Agricultores vastaan neuvosto annetun tuomion 43 ja 44 kohtaa luetaan yhdessä, havaitaan joka tapauksessa, etteivät yhteisöjen tuomioistuimet voi olla soveltamatta perustamissopimuksissa määrättyjä tutkittavaksiottamisen edellytyksiä ylittämättä sitä toimivaltaa, joka niille on kyseisissä sopimuksissa annettu.

79 Näin ollen nyt esillä olevaa kannetta ei oteta tutkittavaksi eikä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ole tarpeen lausua toisesta oikeudenkäyntiväitteestä, joka perustuu työjärjestyksen 44 artiklan 5 kohdan rikkomiseen.

Oikeudenkäyntikulut

80 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantajat ovat hävinneet asian, heidät on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(toinen jaosto)

on määrännyt seuraavaa:

1) Kannetta ei oteta tutkittavaksi.

2) Kantajat velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Annettiin Luxemburgissa 11 päivänä heinäkuuta 2005.

H. Jung — J. Pirrung

kirjaaja — jaoston puheenjohtaja